Det kan icke vara något tvivel om att det är samme man, som har ristat dessa båda stenar. Han använder **r** även där man skulle vänta ʀ : **fast · ulfr, þair**. Skiljetecknet utgöres av en punkt, och han använder detta även mellan lederna i sammansatta namn: **ikul · fhstr, fast · ulfr**. Jfr även U 667.

På den runda ytan, som bildas av runslingan, på stenens mitt är ett enkelt »flätkors» med nedersta korsarmen omformad till en fot. Det avbildar säkerligen ett minneskors rest på en grav.

666. Finsta, Häggeby sn.

Litteratur: M. Aschaneus, F b 18 s. 241.
Avbildning: Aschaneus, teckning (i F b 18).

Denna runsten finnes endast omtalad om Martin Aschaneus: »Dänna ᚱ. ᛋ. står baklänges lute, wid Finstad gård, allenast nu synes 2. Bokstäffuer på en sijda — **ra**. NB. 1580 mins jag

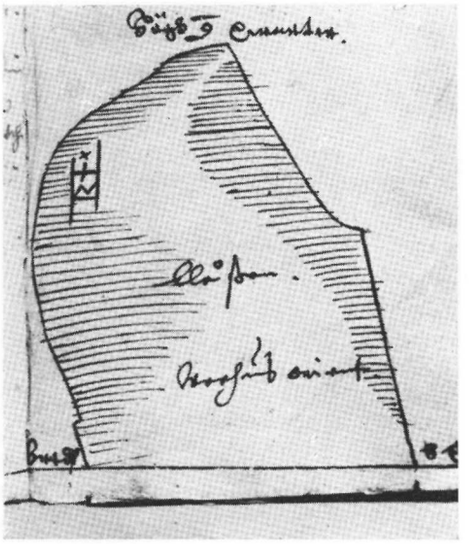

Fig. 83. U 666. Finsta, Häggeby sn. Efter teckning av Aschaneus.

dänna sten mera fullkommelig i figur och skript. Men nu gönom gärdwidie eeld all förbränder, af owettningh.» Stenen var enligt Aschaneus 9 kvarter hög, 8 kvarter bred nedtill.

På Aschaneus' teckning finnas på stenens vänstra sida runorna **rn**, följda av skiljetecknet ×. Det kan ha varit slutet av ett namn **biurn** e. dyl. Andra runan är tydligt **n**. I texten ovanför teckningen återger emellertid Aschaneus den som **a**, förmodligen på grund av förbiseende.

667. Hassla, Häggeby sn.

Pl. 32.

Litteratur: B 346, L 54, D 1: 26. J. Bureus, F a 6 s. 179 n:r 72 (Rhezelius), F a 5 n:r 212, F a 1 s. 51; M. Aschaneus, F b 18 s. 233 f.; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 204; R. Dybeck, Reseberättelse 1860 (ATA); UFT h. 1 (1871), s. 55, h. 5 (1876), s. 90; Handlingar i ATA 1945.
Äldre avbildningar: M. Aschaneus, teckning; J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 346); Dybeck a. a.

Runstenen står rest på östra sidan om vägen från Häggeby till Över-Hassla, 3 m. från vägbanan, omkring 400 m. S om Över-Hassla.

M. Aschaneus meddelar om stenen följande: »Dänna ᚱ. ᛋ. står bakledes lute vti Öfuerhasle gärde, wid wägen. Och är en gråröd, ergåt åtesten. Versus occidentem . . . Dänna stenen war mit opå mäd jord vpfylt, Nu opgräffuin. Vid dänna Öfuerhasla by swåre många och sköna Murgrafu*er* och heugar, i åttskillige former.» Rhezelius (F a 6): »I Öffuer Hasla Giärdet»; Bureus (F a 5): »Hasla». — I *Ransakningarna* finnes stenen icke omtalad, men Hadorph har i marginalen antecknat: »Hassla Runest. 1.» — Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* har påskriften »Hassla gärde wid wägen», och över sidan står: »I Hassle sudra gärde wid wägen som löper från byn till Kyrkian, står en Runesteen ofwan til nogot sönderslagen.» B 346: »Hessle»; L 54: »Hässle S. gärde.» — Dybeck: »En mindre körväg är mellan öfver-Hassla och neder-Hassla. Runstenen står öster om och invid denne nästan midt emellan gårdarne.» Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Sigtuna». Och i beskrivningen till kartbladet (1865) omtalas, att en runsten står »vid vägen från Öfver-Hassla till Häggeby kyrka». Här stod stenen kvar till aug. 1945, i åkern 12 m. SV om vägen, starkt lutande och djupt nedsjunken. Då den här var till hinder för jordbruket, flyttades den på markägarens enträgna begäran genom Riksantikvariens försorg till en högre belägen och lämpligare plats omkring 20 m. därifrån i rakt sydöstlig riktning på andra sidan om vägen.

Grov, ljusgrå granit. Höjd 1,85 m., bredd nedtill 1,35 m. Upptill på v. sidan är ett stycke avslaget, varigenom även en del av inskriften har gått förlorad. Det saknades redan på 1600-talet. Ytan är tämligen slät, dock bucklig på h. sidan. Ristningen tydlig och väl bevarad.

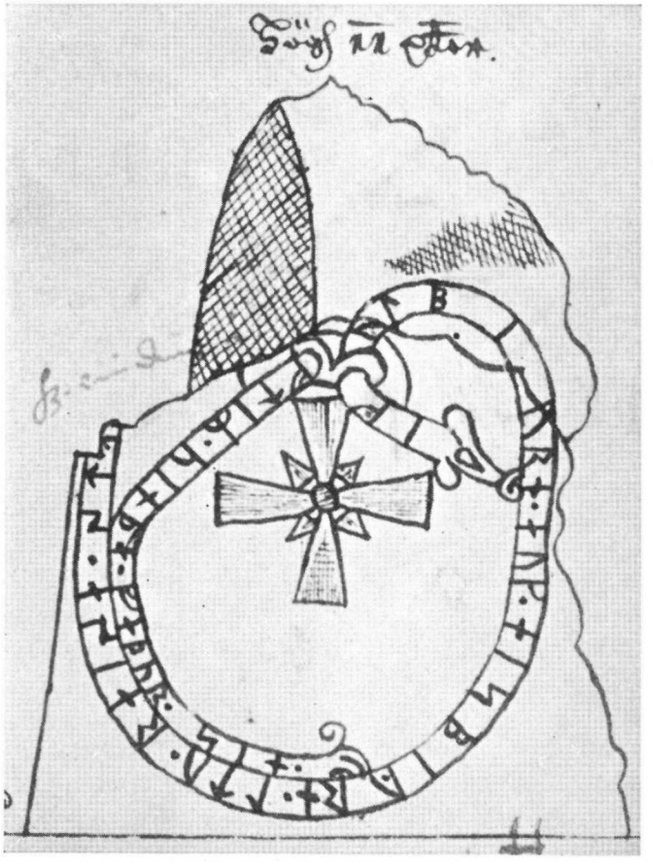

Fig. 84. U 667. Hässle, Häggeby sn.
Efter teckning av Aschaneus.

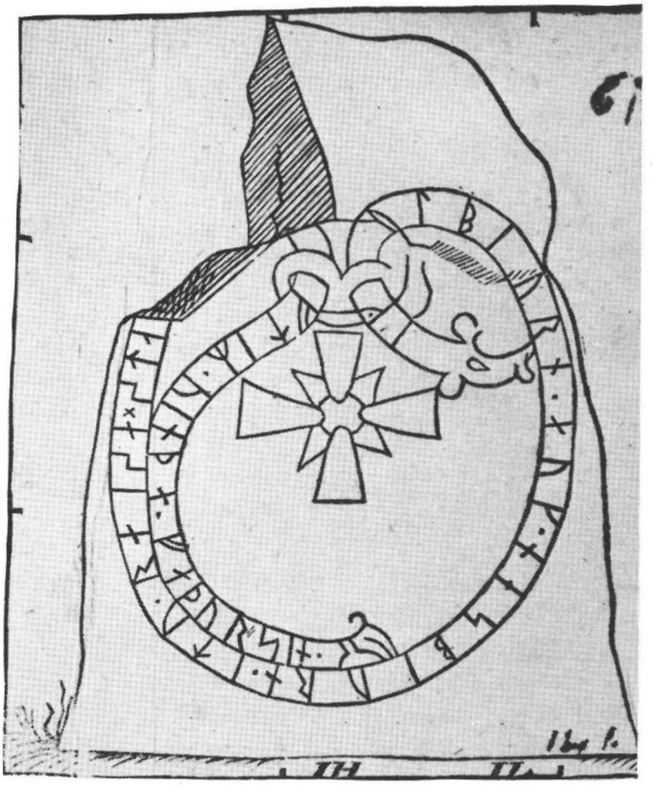

Fig. 85. U 667. Hässle, Häggeby sn.
Efter B 346.

Inskrift:

· **igulbiurn** · **auk** · **nesbiurn** · **itu** · **raisa** · **sta** ... **ftiʀ** · **uinþa** · **faþur** · **sin** ·
5 10 15 20 25 30 35 40 45

Igulbiorn ok Næsbiorn [l]etu ræisa stæ[in] ... [æ]ftiʀ **uinþa**, *faður sinn.*

»Igulbjörn och Näsbjörn läto resa [denna] sten efter **uinþa**, sin fader.»

Till läsningen: 2 **g** är säkert stunget, med en djup, rund prick. Hst i 3 **u** har gått förlorad i sprickan mellan toppstycket och stenens huvuddel. Övre delen av 7 **u** är borta. 14 **e** har en bred, ganska grund prick. Mellersta delen av 21 **i** är förstörd genom en flagring. Någon bst upptill finnes icke. Bst i 31 **a** är grund, men säker. Övre delen av runan borta. Alla runor i namnet 36—40 **uinþa** äro säkra.

Rhezelius: 2 **k**, 14 **i**, 21—23 **litu**. Mellan 31 **a** och 32 **f** är en lucka i inskriften. 36—40 **uinþa**. — Aschaneus: 2 **g**, 14 **i**, 18 **y**, 21—23 **ltu**, 36—40 **uinþa**. — Hadorph och Leitz (B 346): 2 **g**, 14 **e**, 21—23 **itu**, 36—40 **uinþa**. — Dybeck: 2 **g**, 14 **i**, 21—23 **litu** (!), 36—40 **uinþa**.

Om namnet *Igulbiorn* se U 51, om *Næsbiorn* Sö 356. Namnet på fadern, över vilken stenen är rest, är tydligt ristat **uinþa** (ack.). Om läsningen kan icke råda någon som helst tvekan. Men något mansnamn, som svarar emot denna skriftform, äro icke känt från andra forntida eller medeltida källor. Förbindelsen **nþ** förutsätter, om beteckningen är riktig, att en vokal har funnits mellan **n** och **þ**, m. a. o. att namnet har varit trestavigt. Möjligen står **þ** (i stället för **t**) som tecken för explosiva *d*. Ett *Vindi* synes vara belagt i svenska och danska ortnamn. Det kan vara ett kortnamn till runsv. *Øyvindr*, fvn. *Eyvindr*.

Ristningen har vissa likheter med U 665 (och U 672). De äro möjligen utförda av samme ristare.

668. Kålsta, Häggeby sn.

Pl. 33.

Litteratur: B 349, L 50, D 1: 21. J. Bureus, F a 6 s. 180 n:r 75 (Rhezelius), F a 5 n:r 213, F a 1 s. 51; M. Aschaneus, F b 18 s. 243; J. Rhezelius, F a 10: 1 n:r 164; Ransakningarna 1667—84 (1667, 1672); J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 189 f., Vita Theoderici (1699), s. 490; P. Dijkman, Historiske Anmärckningar (1723), s. 2, 68 f., Antiquitates Ecclesiasticæ (1703), s. 10; P. Elvius och J. Arenius, De Fierdhundria (diss. 1717), s. 106; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 188, 461; N. R. Brocman, Sagan om Ingwar Widtfarne (1762), s. 172 f.; R. Dybeck, Reseberättelse 1858, 1860 (ATA), Brev till Riksantikvarien B. E. Hildebrand $^{10}/_{7}$ och $^{10}/_{8}$ 1860, $^{31}/_{1}$ 1862 (ATA); C. Säve, Brev till B. E. Hildebrand $^{7}/_{6}$ 1862 (ATA); VHAAkad:s protokoll 1860 § 343, 1862 § 47 (ATA); G. Stephens, On Runic Stones which speak of Knut the Great (1871), s. 21 (= Archæologica, Vol. 43, 1871, s. 117); UFT h. 1 (1871), s. 54, h. 5 (1876), s. 90; E. Brate o. S. Bugge, Runverser (ATS 10: 1), s. 25, 101; O. v. Friesen, Upplands runstenar (1913), s. 64, 65, Anteckningar 1903 (UUB); E. Brate, Sverges runinskrifter (1922), s. 59, Svenska runristare (1925), s. 75.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning (i F b 18); Rhezelius, teckning (i F a 10: 1); Bureus, kopparstick (i F f 6 n:r 86); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta, i Vita Theoderici och B 349); Dybeck a. a.; v. Friesen foto 1903 (i: Upplands runstenar, s. 64).

Gården Kålsta hör numera under Värsta herrgård, och på den gamla gårdens plats ligger ett torp, omgivet av en förvildad trädgård. I södra kanten av denna, 12 m. SV om ingången till stugan, står runstenen rest, med den ristade sidan vänd mot NÖ.

På 1600-talet funnos vid Kålsta två runstenar (U 668 och U 669), båda inmurade i en källare på gården. M. Aschaneus (F b 18) har om dem följande uppgifter: Om U 668: »I Kålstadh Källaren, södergården. Crasso stylo **runiko** exsculptus lapis. Distinctio verborum linealis et punctalis profunda, seorsum recta», och om U 669: »I samma Källare på andra wäggen. Lapis Runicus artificiose exsculptus, ibi quondam collocatus. Stylo grosso, vt alter. Distinctio verborum crucifera et punctalis per vices, profunda.» Rhezelius (F a 10: 1): (U 668) »I Kålstadh in i